

Evidenčný list pamätihodnosti mesta

KaV-1B-6

Mesto: Bratislava

Mestská časť: Bratislava – **Karlova Ves**

Adresa:

Adresa popisom:

Typ pamätihodnosti: kategória 1B –hmotné hnutel'né pamätihodnosti

Názov pamätihodnosti: **„Hodové hrozny“– symbol karloveských hodov**

Foto:

Popis: Septembrové michalské hody sa v Karlovej Vsi organizujú od roku 1935, kedy vznikol dnešný kostol zasvätený sv. Michalovi Archanjelovi. Aj v časoch, keď ešte nebol kostol, len kaplnka sv. Jána Nepomuckého z roku 1796, boli hody v Karlovej Vsi – vinohradníckej obci v období oberačiek hrozna. Tento termín korešpondoval aj s jesenným odchodom mladých regrútov na vojnu. Regrúti boli aj hlavnými organizátormi svetskej časti hodov. Snažili sa . aby boli ich dôstojnou rozlúčkou s rodinou, dievčatami, kamarátmi i ostatnými obyvateľmi obce.

O ich prípravu, ako aj vlastný priebeh sa staral mládeňcami vybraný stárek so svojimi pomocníkmi. Medzi nimi boli aj dievčatá. Okrem mnohých iných úloh musel zabezpečiť pletenie hodových hroznov. „bílého“ zo zelených a „černého“ z modrých odrôd viniča.

Dôležité bolo dohodnúť miesto ich pletenia, obyčajne vo dvore domu niektorého z karloveských vinohradníkov. Nosnou kostrou pleteného hrozna sú „hložky“ tj. dostatočne hrubý a dlhý konárik z kríka hlohu obyčajného s primerane dlhými ostňami. Hojne rástol na kamenných medziach „štárigloch“ medzi karloveskými vinohradmi. Na hložky sa priviaže pevný motúz s očkom na konci. Cez očko sa prevlečie cca 200 cm dlhý a 5-6 cm hrubý agátový drúčik, zbavený kôry, čím získa jasnú žltú farbu. Konce drúčika sa položia na dostatočne vysokú oporu a môže sa začať s vlastným pletením. Jednotlivé strapce hrozna sa pritom tenkým motúzom pripevňujú k hložkám zaveseným na drúčiku tak, aby výsledkom pletenia bol veľký súmerný stravec, stužkami vyzdobený karloveský „hodový hrozen.“ V niektorých rokoch mal každý z nich hmotnosť aj viac ako 30 kg.

Hrozny sa plietli v sobotu pred hodovou nedeľou. V nedeľu popoludní ich vopred určení regrúti v rámci slávnostného sprievodu premiestnili do miesta hodovej zábavy. Na jeho čele hrala karloveská dychovka, za ňou niesli mládenci na drúčikoch zavesené hrozny. Nasledoval stárek a za ním v pároch regrúti s dievčatami. Bolo to čestné miesto v sprievode a nazývalo sa „v prvých“. Sprievod uzatvárali ostatní obyvatelia. Miesta, ktorými prechádzal lemoval špalier zvedavcov, nielen z dediny, ale aj z Bratislavy. Na hodovej zábave hrozny zavesili na čestné miesto. Boli predmetom tomboly. Výťažok z nej išiel v prospech regrútov odchádzajúcich na vojnu.

Tradícia pletenia hodových hroznov pretrvala do dnešných dní, ale v trocha zmenenej podobe. Nepletú sa v dvoroch karloveských vinohradníkov, ale na Nám. Sv Františka. Potrebné hrozno dodáva mestský úrad a definitívnu podobu im dávajú zaničení sedemdesiatnici, z radov starých Karlovešťanov.

Literatúra a pramene:

Autor textu: Ing. Matúš Šrámek

Autor fotodokumentácie: Zlatica Fríželková, Matúš Šrámek, Jozef Gazarek, Edita Pešková

Evidenčný list vyhotovila : PhDr. Jana Hamšíková, MÚOP

Dátum: apríl 2010